

برنامه استراتژیک گروه پرستاری سلامت جامعه، سالمندی و روانپرستاری

1402:

مقدمه:

تعریف پرستاری: پرستاری هنر و علمی است که مشتمل بر فعالیت ها، مفاهیم و مهارت های مرتبط با علوم پایه اجتماعی، علوم فیزیکی، اخلاقی، موضوعات معاصر و سایر زمینه ها می باشد. پرستاری حرفه منحصر به فردی است زیرا پاسخ افراد و خانواده ها به ارتقای سلامت، حفظ سلامت و مشکلات بهداشتی را مشخص می کند. پرستاران بسیاری از نقش ها شامل: ارائه مراقبت بالینی، تصمیم گیری بالینی، جستجوی حمایت از مددجو و خانواده و آموزش را همزمان متقبل می شود.

تاریخچه پرستاری در ایران:

پرستاری حرفه ای در ایران برگرفته از پرستاری حرفه ای در کشورهای اروپایی است، اولین بار در سال ۱۲۹۴ خورشیدی میسیونرهای مذهبی در ارومیه مدرسه پرستاری تأسیس کردند و این شیوه بعدها به سایر شهرهای ایران نیز گسترش یافت. در سال ۱۲۹۵ آموزشگاه دیگری در تبریز با پذیرش داوطلبان دارای مدرک سوم متوسطه و به صورت دوره سه ساله به تربیت پرستار مبادرت نمود.

در دهه ۳۰ خورشیدی اساسنامه های آموزشگاه های پرستاری توسط وزارت بهداری در ایران تدوین شد. در سال های ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۸ به ترتیب آموزشگاه های پرستاری شرکت نفت آبادان ۱۳۲۰، هلال احمر همدان ۱۳۲۷، تهران ۱۳۲۸، نمازی شیراز ۱۳۳۳ و جرجانی مشهد ۱۳۳۸ تأسیس شدند. انجمن صنفی پرستاران در سال ۱۳۳۶ تشکیل شد و این انجمن به شورای بین المللی پرستاری پیوست. از شرایط پذیرش برخی از آموزشگاه ها داشتن مدرک دیپلم کامل متوسطه بود.

در سال ۱۳۵۹ با تشکیل شاخه پرستاری ستاد انقلاب فرهنگی برنامه ریزی متمرکز پرستاری توسط این شاخه با استفاده از نظرات صاحب نظران پرستاری صورت گرفت. با تشکیل وزارت بهداشت و درمان آموزش پزشکی، در سال ۱۳۶۵ و ایجاد دانشکده های پرستاری و مامایی، کیفیت آموزش پرستاری توسعه فراوان یافت. به گونه ای که از سال ۱۳۶۵ آموزش پرستاری در جهت فلسفه جامع گرا، جامعه نگر و جامع نگر گام های مؤثری برداشته است.

در سال ۱۳۶۹ انجمن پرستاری ایران به عنوان اولین تشکل صنفی پرستاری بعد از انقلاب تأسیس گردید. در سال ۱۳۷۳ برنامه کارشناسی رشته پرستاری در راستای آموزشی جامعه نگر تدوین و در سال ۱۳۷۴ برنامه به تصویب شورای عالی برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی رسید.

پس از تشکیل شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی این برنامه تحت نظارت کامل وزارت خانه قرار گرفت؛ و بعد از پیگیری فعالان پرستاری اساسنامه قانون نظام پرستاری در ۲۱ مرداد ۱۳۸۰ تصویب شد

تاریخچه پرستاری در دانشگاه علوم پزشکی لرستان:

نخستین بار در سال 1362 دانشکده پرستاری و مامایی خرم آباد، فعالیت خود را در جهت تربیت پرستار در مقطع کارشناسی پرستاری آغاز نمود. در سال 1371 رشته مامایی در مقطع کاردانی و در سال 1385 در مقطع کارشناسی اضافه گردید. این دانشکده در سال 1389 موفق به دریافت مجوز کارشناسی ارشد پرستاری در گرایش مراقبت های ویژه گردید و در سال های 1393 گرایش

داخلی جراحی، 1396 گرایش سالمندی و کودکان، 1397 گرایش اورژانس و در سال 1400 گرایش سلامت جامعه و کارشناسی ارشد مامایی گردید.

رسالت (Mission):

گروه سلامت جامعه، سالمندی و روانپرستاری دانشکده پرستاری خرم آباد با تعهد به سند چشم انداز ملی و اسناد بالا دستی، با بهره گیری از توانمندیهای اعضای هیات علمی در حوزه های آموزشی نظری و عملی (اعم از حضوری و مجازی)، پژوهشی، توسعه فردی، فعالیت های اجرایی و مدیریتی، ارائه خدمات بهداشتی درمانی، تخصصی و ارتقاء سلامت، فعالیت های تخصصی در خارج دانشگاه و فعالیت های فرهنگی، با تکیه بر وظایف گروه، سعی دارد براساس استانداردهای بین المللی با تکیه بر ارزش های ایرانی- اسلامی، با برقراری ارتباط مبتنی بر رقابت سازنده با سایر دانشکده های داخلی و خارجی، و نیازهای جامعه بویژه نظام سلامت و با توجه به مسئولیت اجتماعی، ارزش ها و باورهای جامعه، حرمت و منزلت انسانی، ارتباط انسانی با مددجویان و همراهان آنان، اعتقاد به مرجعیت علمی و تلاش برای دستیابی با آن، تعهد دائمی به حرفه پرستاری، رعایت عدالت اجتماعی در ارائه مراقبت های پرستاری، پیشگیری از بیماری و ناتوانی و ارتقای سلامت در تمامی سطوح فعالیت های خود را به گونه ای ارائه دهد که از لحاظ استانداردهای آموزشی، تولیدات پژوهشی، فناوری و کارآفرینی در عرصه جامعه و ارائه مراقبت های پرستاری به مردم، با تکیه بر مراقبت مبتنی بر شواهد و شرایط عینی، و مشارکت در پژوهش ها و طراحی و اجرای مطالعات، پرستارانی متخصص، متعهد، توانمند، نوآور، مسئولیت پذیر و حرفه ای تربیت نماید، بطوریکه دانش آموختگان این دوره قادر باشند مطابق با استانداردهای بین المللی کار نموده و در جهت ارتقاء سلامتی جامعه، نقش های خود را ایفاء نمایند و منجر به پیشرفت حرفه پرستاری گردند. این پرستاران قادر خواهند بود خدمات تخصصی خود را در بیمارستانها و خدمات بهداشتی مبتنی بر جامعه به گروه های مختلف سنی از جمله سالمندان دارای مشکلات مزمن و اختلالات جسمی روانی و اجتماعی ارائه دهند.

دورنما (Vission):

آرمان ما ایجاد گروهی پیشرو در زمینه آموزش، پژوهش و ارائه آموزه های بالینی پرستاری سالمندی و سلامت جامعه و همین طور روان پرستاری است تا با اتکا به ارزش های اصیل انقلاب اسلامی و تقویت خودباوری با بهره گیری از پیشرفته ترین فناوری ها و روش های نوین آموزشی در راستای ارتقاء سطح سلامت در حد معیارهای جهانی گام برداشته و موجبات تعالی و رشد و شکوفایی عملی دانش آموختگان و اعتلای علمی دانشکده پرستاری و مامایی خرم آباد را در سطح کشور و جهان فراهم نماییم. ارتقای گروه سالمندی از سطح دانشکده به سطح دانشگاه و تربیت دانشجویان رشته پرستاری سالمندی و سلامت سالمندی در مقطع کارشناسی ارشد و دکترای سالمند شناسی دورنمای مور تصور ما طی 5 سال آینده است .

ارزش ها (Values):

در گروه سلامت جامعه، سالمندی و روانپرستاری ارزش ها شامل حفظ کرامت انسانی، عدالت، رعایت حقوق اخلاق حرفه ای، ارباب رجوع محوری، تعهدگرایی، ارتقاء مستمر کیفیت، بهبود روابط انسانی، مشارکت در کار گروهی و تخصص گرایی و صیانت از منابع اختصاص داده شده است.

ارزیابی محیط داخلی و خارجی گروه سلامت جامعه، سالمندی و روانپرستاری:

الف: محیط داخلی گروه

نقاط قوت S:

- S1: حضور اعضای هیات علمی مجرب در دروس نظری و بالینی
- S2: حضور اعضای هیات علمی تمام وقت جغرافیایی
- S3: حضور اعضای هیئت علمی توانمند با انگیزه بالا
- S4: انگیزه بالای اعضای هیئت علمی و کارشناسان آموزشی دانشکده در زمینه توسعه فردی و ادامه تحصیل
- S5: حضور دانشجویان مستعد و علاقه مند به پژوهش و آموزش
- S6: وجود بستر مناسب پژوهشی در عرصه پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
- S7: تمایل اعضای هیات علمی به ارائه طرحهای پژوهشی مرتبط با رشته و در جهت افزایش کیفیت خدمات پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
- S8: تولید و نشر دانش توسط اعضای هیات علمی گروه در داخل و خارج از کشور
- S9: امکان فراهم سازی فرصت تعامل علمی با دانشگاه های داخلی و خارجی از طریق برگزاری همایش های علمی
- S10: تعامل علمی با جامعه ارائه دهنده ی خدمات سلامت از طریق برگزاری دوره ها و کارگاه های آموزشی و فعالیت های پژوهشی برای جامعه پرستاری، مامائی و پزشکی
- S11: وجود و دسترسی به فن آوری های نوین آموزشی.
- S12: وجود سیستم اتوماسیون اداری
- S13: وجود یک دستگاه کامپیوتر با سیستم مناسب برای هر عضو هیات علمی
- S14: وجود سایت کامپیوتری ویژه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشکده
- S15: وجود سایت کامپیوتری با امکانات کافی برای دانشجویان کارشناسی
- S16: وجود صفحه اختصاصی گروه سلامت جامعه، سالمندی و روانپرستاری
- S17: وجود سیستم باز کتابخانه ای و دسترسی آسان به منابع و مجلات

S18: وجود مجلات فارسی و انگلیسی جهت چاپ مقالات پژوهشی در دانشکده

S19: تهیه و بهره گیری از لاگ بوک آموزشی و پژوهشی در مقاطع مختلف تحصیلی فعالیت در مقاطع کارشناسی پرستاری، کارشناسی ارشد

پرستاری کودکان

S20: وجود امکان استفاده از سامانه نوید و اسکای روم در آموزش مجازی دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد

S21: وجود امکان استفاده از لاگ بوک الکترونیک جهت آموزش بالینی دانشجویان

نقاط ضعف Weakness:

W1: نبود پرسنل پشتیبان توانمند در گروه آموزشی مانند کارشناس و منشی گروه

W2: پایین بودن نسبت بین اعضاء هیات علمی بالینی و دانشجویان

W3: نبود فیلد آموزشی مناسب برای برگزاری کارآموزی دانشجویان ارشد گروه

W4: بالا بودن حجم برنامه درسی و حق التدریس اعضاء هیات علمی

W5: نداشتن فرصت کافی برای تقویت معیارهای توسعه فردی اعضاء هیئت علمی

W6: عدم وجود برنامه منسجم برای توانمند نمودن اعضاء هیئت علمی و آموزشی دانشکده

W7: فراهم نبودن امکانات آموزشی رایگان زبان انگلیسی برای اعضاء هیئت علمی و آموزشی

W8: عدم وجود بودجه اختصاصی برای گروه های آموزشی

W9: عدم وجود گروه آموزشی مستقل برای سه رشته سلامت جامعه، سالمندی و روانپرستاری

W10: ناکافی بودن منابع در کتابخانه های گروه های آموزشی.

W11: عدم وجود ضوابط مشخص پرداخت پاداش در قبال عملکردهای متفرقه

W12: عدم وجود کافی فضاهای بیمارستانی تخصصی (بخش سالمندی) و مناسب برای کارآموزی و فعالیت های بالینی

فرصت ها Opportunity:

O1: همکاری تنگاتنگ اعضاء هیئت علمی و آموزشی دانشکده با برنامه های آموزش مداوم و ضمن خدمت

O2: حمایت وزارت متبوع و دانشگاه از ایجاد و توسعه رشته ها و برنامه های جدید آموزشی

O3: امکان بهره گیری از تکنولوژی اطلاعات در عصر جدید

- 04: امکان بهره گیری از همایش های علمی و برنامه های آموزشی در سطح ملی
- 05: امکان دسترسی به تجارب و برنامه های سایر دانشکده های پرستاری و مامایی در سطح جهانی
- 06: بازنگری برنامه ریزی آموزشی پرستاری سالمندی و سلامت جامعه
- 07: وجود مراکز تحقیقاتی و پژوهشی در سطح دانشگاه جهت حمایت از طرح های کاربردی
- 08: وجود فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد مستعد در رشته پرستاری سالمندی و پرستاری سلامت جامعه

تهدیدها، Threatened:

- T1: شناخت ناکافی جامعه از ابعاد حرفه ای رشته ی پرستاری سلامت جامعه و سالمندی
- T2: عدم وجود معیارهای اختصاصی برای انتخاب و پذیرش: دانشجویان رشته پرستاری در آزمون های کشوری (از نظر جسمی، روانی و اجتماعی و لزوم داشتن سابقه کار در بخش های سالمندی)
- T3: عدم پاسخگویی مناسب و به موقع وزارت متبوع در جذب نیروی انسانی مورد نیاز دانشکده اعم از اعضای هیات علمی و غیر هیئت علمی
- T4: پایین بودن سطوح حقوق و مزایای کارکنان و اعضا هیئت علمی دانشکده در مقایسه با سایر کارکنان هم طراز در سایر مراکز بویژه مراکز درمانی کشور
- T5: کمبود فرصت های شغلی پس از فراغت از تحصیل دانشجویان پرستاری بهداشت جامعه و پرستاری سالمندان و فراهم نشدن جذب آنها در عرصه های سلامت جامعه و مراکز مراقبتی روزانه و شبانه روزی
- T6: عدم بکارگیری آموزش های ارایه شده در دوره های بازآموزی و آموزش ضمن خدمت در سطح جامعه و مراکز مراقبتی
- T7: نامناسب بودن بستر آموزش بالینی در مراکز سلامت جامعه و مراکز مراقبتی
- T8: وجود شکاف بین وضعیت آموزش تئوری و عملی دانشجویان بعلمت مشکلات عرصه جامعه
- T10: عدم اختصاص واحد درسی و معادل سازی به برخی از فعالیت های پژوهشی و اجرایی اعضا هیئت علمی
- T11: سرعت کم اینترنت در سطح دانشگاه
- T12: عدم امکان دسترسی کافی و مستمر به سایتهای اطلاعاتی معتبر علوم پزشکی

اهداف گروه پرستاری سلامت جامعه، سالمندی و روانپرستاری :

الف) دستیابی به بالاترین سطح کیفی و کمی در ارائه خدمات آموزشی ، پژوهشی و اجرایی به گیرندگان خدمت یعنی دانشجویان، مددجویان بستری در بیمارستان و در سطح جامعه از طریق:

- 1- ارتقاء توانایی های اعضاء محترم هیئت علمی در سه محور ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی و اجرایی.
 - 2- برگزاری کارگاه های آموزشی جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی ابعاد آموزش علمی و عملی دانشجویان.
 - 3- آشنایی با اصول و روش های جدید پرستاری بخصوص پرستاری سلامت کودکان و خانواده از طریق شرکت در همایش ها و برنامه های ارتقاء توانمندی های اعضای هیئت علمی.
 - 4- تلاش در جهت ارتقاء رتبه علمی اعضاء محترم هیئت علمی.
- ب) ارتقاء سطح توانایی تفکر انتقادی و تصمیم گیری دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه و سالمندی جهت تلفیق آموخته های قبلی با آموخته های جدید در مورد سلامت جامعه و سالمندان و همین طور بیماریهای مزمن و ارائه مراقبت های پرستاری جامعه و خانواده محور.

اهداف آموزشی:

- 1- آموزش برحسب تفکر خلاق و انتقادی
- 2- ارتقاء سطح کیفی و کمی ابعاد آموزش علمی و عملی
- 3- ارزیابی مستمر پیشرفت تحصیلی
- 4 توسعه آموزش مجازی
- 5- توسعه رشته های کارشناسی ارشد مرتبط با سالمندی

اهداف پژوهشی:

- 1- تشویق دانشجویان در زمینه انجام تحقیقات مبتنی بر جامعه
- 2- راهنمایی و مشاوره دانشجویان در انجام پایان نامه های دانشجویی
- 3- تشویق و همکاری در زمینه انجام طرح های تحقیقاتی
- 4- تشویق و ایجاد روحیه مشارکتی در انجام و پیشبرد طرح های تحقیقاتی
- 5- ارتقاء بخشیدن به طرح های تحقیقاتی در ابعاد کیفی و کمی

- 6- تشویق دانشجویان در زمینه شرکت در همایش ها و برنامه کارگاه های پژوهشی
- 7- تشویق دانشجویان در زمینه شرکت در ژورنال کلاب و عضویت در کمیته تحقیقات

اهداف اجرایی:

- 1- هماهنگی بین تصمیمات اجرایی مدیران دانشکده و مدیر گروه
- 2- تقسیم مسئولیت های گروه بین اعضاء گروه
- 3- تلاش در جهت اخذ امتیاز اجرایی به منظور کسب پایه سالیانه
- 4- مشارکت در انجام فعالیت های اجرایی بر حسب نیاز دانشکده و دانشگاه

اهداف جامعه نگر:

- 1- تدوین اهداف آموزشی گروه با در نظر گرفتن بعد جامعه نگر آن
- 2- طراحی برنامه آموزش به مددجو و خانواده در سطوح مختلف پیشگیری
- 3- تربیت دانشجویان بر اساس اهداف و نیاز جامعه
- 4- ارتقاء توانمندی های دانشجویان در سطوح درمانگاهی و بیمارستانی، مراکز جامع سلامت و مراکز مراقبتی
- 5- تدوین اهداف مرتبط با شرایط بحرانی
- 6- ارجاع مددجویان به مراکز مناسب امداد و کمک رسانی
- 7- برنامه ریزی برا اجرای برنامه های آموزشی مرتبط با نیاز جامعه (سالمند یاری)